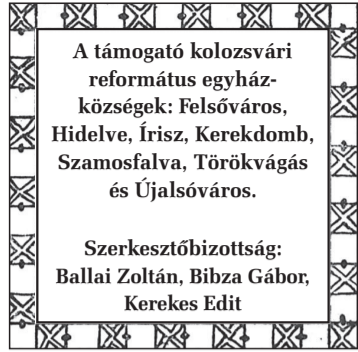

REFORMÁTUS HÍRADÓ

IV. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

A támogató kolozsvári református egyház-
községek: Felsőváros,
Hidelve, Írisz, Kerekdomb,
Szamosfalva, Törökvágás
és Újalsóváros.

Szerkesztőbizottság:
Ballai Zoltán, Bibza Gábor,
Kerekes Edit

Templomfelújítás Kolozsváron és Széken, iskolatatarozás Nagyenyeden

Visszakapott ingatlanokkal az erdélyi magyar közösség szolgálatában

Bár Romániában az egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása és felújítása a bonyolultabb, az Erdélyi Református Egyházkerület (EREK) iparkodik felújítani visszaszerzett ingatlanjait. Néha mentési munkálatokról van szó: az egyedi műépítészeti értékeket őrző széki református templom állapota az 50 évvel ezelőtti megerősítési munkálatok dacára is nagyon rossz volt. Mára a munkálatokkal 85%-ban végeztek, márciusra tervezik azok befejezését. Kolozsváron a Farkas utcai templomban zajlanak átfogó feltárási és restaurálási munkálatok. A nagyenyedi Bethlen-kollégium felújításának kezdeti gyakorlatilag 2006-ra nyúlnak vissza, a kőnk kitaratást csak 2009-ben koronázta siker, és két éve tudták elkezdni a munkálatokat, amelyeket a tervek szerint február végéig befejeznek. Az ingatlan-helyrehozatali munkálatokról Ballai Zoltán gazdasági előadótanácsost és Maksay Ádám műszaki előadót kérdeztük. (Részletek a 17. oldalon)

Márciustól újra templomukba járhatnak a székiek

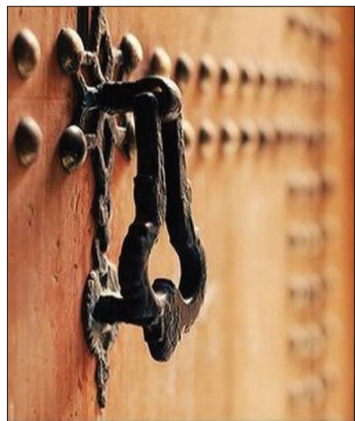
Karácsony

■ Az első karácsonyt, amelyen közénk jött Isten Fia, nagy várakozás, vágyakozás, sőt sóvárgás előzte meg. A próféták hirdették Isten ígétét, hogy elküldi a Megváltót. Akik hallgattak erre az ígéretre, azok állandó készenlétben voltak, hogy fogadhassák, amikor megérkezik. Talán a legjobb példa ennek szemléltetésére a Simeon példája, aki amikor meglátta a kisdéd Jézust, így szólt Istenhez: „Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, [...] mert látták az én szemeim a te üdvösségedet” (Lk 2,29–30). Még voltak néhányan, akik felismerték Őt, de a próféciák ellenére a többség figyelmét mégis elkerülte Isten Fiának az eljövetele.

Míndezek az események bőszéges tartalmat adnak a karácsonyi ünneplésünknek. De Isten ígéje nekünk, mai embereknek ennél többet is üzen. Azon kívül, hogy Jézus Krisztus itt volt e világon emberi testben, még két dolgot kell meghallanunk karácsony ünnepén Isten ígéből. Az egyik az, hogy az Úr Jézus, mielőtt felment volna a mennyekbe, azt ígérte, hogy ismét visszajön ítélni élőket és holtakat. Kicsit hasonlít ez az ígét az ószövetségi próféciákra. Sőt mintha Isten gyermekeinek a válasza is hasonlítana az ószövetségi nép válaszára. Vannak, akik sóvárogva várják az ő visszajövetelét. A Szentírásban olvassuk, hogy „a teremtett

világ sóvárogva várja Isten fiának megjelenését” (Róm 8,19). Vannak, akik higgadtan készülnek arra a napra, a hitvallásunk (Heidelbergi Káté) megfogalmazásában: „fölemelt fővel várom őt az égből ítélő bírámul” (HK 52.). És vannak – túl sokan –, akiket mindez nem foglalkoztat. Ennek pedig súlyos következményei vannak a mindennapi életünkre, sőt a társadalmi életünkre nézve is. A másik üzenet az, hogy Jézus Krisztus naponként be akar lépni az életünkbe, és részese akar lenni annak. Az Úr Jézus mondja: „az ajtó előtt állok és zörgetek, ha valaki meghallja az én szómat és megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz és vele vacsorálok, és ő envelem”. (Jel 3,20). Vagy ahogy az apostol fogalmaz: „hogy lakozzon a Krisztus hit által a ti szívetekben” (Ef 3,17).

Karácsony a szeretet, a család ünnepe. Közhely, de igaz.

Olyan sokszor halljuk ezt a kijelentést, hogy már hatás nélkül megy el a fülünk mellett, és minden évben újabb és újabb tartalmat keresünk és nyújtunk a karácsony ünnepének. Pedig nem kéne más tartalmat adni a karácsonynak, mint amelyet az Úr Isten adott: szeretetét egyszerűen Fiában, Jézus Krisztusban. Amit pedig mi tehetünk minden karácsonykor, az egymásra való nagyobb odafigyelés, az egymással való törődés. Ugyanis azzal tudjuk viszonzni Isten irántunk való szeretetét, ha engedelmesskedünk Neki, azaz betöltjük az Ő törvényét, ami nem más, mint a felebarát szeretése. „Mert az egész törvény ez egy igében teljeseedik be: Szeresd felebarátodat, mint magadat” (Gal 5,14). Maga az Úr Jézus ezt így mondta: „Új parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek, úgy szeressétek ti is egymást” (Ján 13,34).

János apostol leveleit olvasva megtudjuk, hogy már a keresztyénség kezdetén is voltak tévelygések. Voltak, akik bizonygatták, hogy szeretik Istent, de közben nem titkolták, hogy nem szeretik, sőt gyűlölik az embereket. Ezért hangsúlyozza János apostol, hogy „Isten szeretet; és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és az Isten is őbenne” (1Ján 4,16).

Nemrég egy riportműsor üzenete volt, hogy amíg az ember

görcsösen keresi a saját boldogságát, kevés esélye van, hogy megtalálja. Ha azonban azzal foglalkozunk, hogy másokat boldoggá tegyünk anélkül, hogy magunkkal lennénk túlságosan elfoglalva, megtapasztaljuk a boldogságot. Olyan sok szomorú ember van mindenféle karácsonykor is. Ennek oka, hogy hiányzik a legfontosabb, amire mindnyájan vágyunk: hogy szeressenek. Gondoljuk át, kik a számunkra legfontosabb emberek, kik azok, akiket szeretünk. Tegyük egy kicsit félre a munkát, a főzést, a takarítást, a lázas készülődést, és figyeljünk a szeretteinkre, a lelki szükségleteikre és ne sajnáljunk erre időt fordítani. Ne csak elismerjük, hogy ők a legfontosabbak az életünkben, hanem mutassuk is meg: üljünk le a gyerekeinkkel játszani, legyünk türelmesek egymáshoz.

Engedjük, hogy mindenki és minden a helyére kerüljön. Legyen a helyén a hitünk, a szeretetünk, legyen helyén a reményességünk. Legyen a helyén a szívünk, legyünk a helyünkön mi, a szeretteink között, és legyen a helyén a mi Urunk Jézus Krisztus, hit által a mi szívünkben. Hiszen evégre született meg karácsonykor.

Igy kívánok mindenkinek Istentől megáldott, boldog karácsonyt!

Ágoston-Palkó Attila
szászfenesi lelképásztor

Az adventi páciens

TUNYOGI LEHEL

Én, balgatag, sokáig úgy tudtam, hogy az advent (csupán) a várakozás ideje. S a várakozás mindig kellemetlen emlékeket idézett fel: a nyolcvanas évek sorban állását, a kilencvenes évek eleji, hetenkénti, egész éjszakás zötykölődést a Zsil völgye felé a személyvonat illemhelye mellett... S mindig arra gondoltam, hogy teljen már el, holott az én időmből is múlt. Az adventet is úgy értelmezik, mint a keresztyénség unatkozását, reményvesztett belefáradását a végeérhetetlen várakozásba. Az első évtizedekben még reménykedtek, aztán türelmetlenkedtek, mára pedig lemondtak.

Viszont ez a hosszú ácsorgás alkalom lehet arra, hogy átgondoljuk magát a várakozást, s a türelmet. Ezt tettem én is e rövid szöveg írása ürügyén. Rábukkantam Pilinszky helyreigazítására: „advent a várakozás megszentelése”. Vagyis a várakozás nem időpocsékolás, hanem egy külön „félretett” (megszentelt) alkalom, ami nem az én életidőmből telik el, hanem azzal párhuzamosan, idő(mö)n túl, mellett (annak „mentén”) megy végbe, hiszen az, amit/Akít várok, időn kívül, időtlenül fog bekövetkezni/megérkezni.

Képtelenség, de igaznak vélem, hogy a várakozás maga a várakozás gyakorlásának az alkalma. Erre pedig Spurgeon tanított, akitől azt olvastam, hogy: „A türellem csak türelmem sajátítható el, mint ahogy az ember úszni csak az úszás gyakorlása által tanulhat meg.” A várakozás türelmet igényel, s a „türelm” – ezt a latin nyelvből hámoztam ki – elsősorban „(el)szenvedést” jelent. A „tűrő” tulajdonképpen „páciens”, aki vagy a gyógyszerhez hozó nővért, vagy az enyhét adó kimúlást várja. Az advent türelmesen viszont a minden betegséget gyógyító, „könnyeket szárítgató” „áldott Orvos” közelgésére néz.

A várakozás türelmét nemcsak maga a türelm gyakorlása, hanem a várt személy rendkívülisége szenteli meg leginkább. Mert, ahogy egy másik drága barátom, Henri Nouwen, írta: „A távolság sosem választ el két igazán törődő szívet, mielőtt az emlékeink áthidalják a mérföldeket és pillanatok alatt egymás mellett termünk. Valahányszor elszomorodom amiatt, hogy hiányzol, arra emlékeztetem magam, hogy mennyire szerencsés vagyok, hogy egy anynyira rendkívüli valakit hiányolok, mint Te.”

„Kilencévesen ismertem meg '56-ért börtönre ítélt édesapámat” Száz éve született Dobri János, a Kerekdomb megtörhetetlen lelkésze

Dobri János református lelképásztor születésének 100. évfordulója alkalmából fia, Dobri András emlékfüzetbe gyűjtötte össze édesapja életének jelentősebb mozzanatait, barátok és szolgatársak visszaemlékezéseit, amelyek a népéért és egyházáért vívott folyamatos küzdelméről tanúskodnak. Dobri János előbb cserkészvezetőként, később teológiai tanárként, majd a Kolozsvár-kerekdombi gyülekezet lelképásztoraként igyekezett helytállni a nehéz körülmények között. De politikai fogolyként sem csüggedt, mint ahogyan egyház- és templomépítésben is példaértékű munkát végzett. A lelkészédesapa nyomdokaiba lépő „gyermek” idézte fel emlékeit, mesélt arról, miként igyekezett és igyekszik továbbvinni atyja örökségét.

DÉZSI ILDIKÓ

A börtön ablakából nézhette családját

– Kilencévesen, 1963-ban ismerkedhettem meg édesapámmal, mert akkor szabadult a börtönből, ahova az '56-os forradalom okán politikai fogságba zárták. Előfordult ugyan párszor, hogy édesanyámmal és a fiútestvéremmel Szamosújvárra utaztunk, ahol a temetőben egy sírnál megállva lehetőség nyílt rá, hogy édesapám a börtön ablakából láthasson bennünket, mi viszont a sötét, rácsos ablakon nem láthattunk be – mesélte a lelkész. Mai napig emlékszik a jelenetre, amikor a szakadt ruhában, rendezetlen, sápadt arccal hazaérkező férfi közölte vele, hogy ő az édesapja. – Már nagybacsikák voltunk, de még sok mindent nem értettünk. Nem magyarázták el nekünk, hogy miért zárták édesapánkat börtönbe, csak azt éreztük az iskolában, hogy valamiféle megbélyegzés politikai fogoly gyerekének lenni. Például amikor egyik évben első tanuló voltam, és az akkoriban bevett szokással ellentétben nem függesztették ki a képem a dícsőségablakra, az nagy trauma volt számomra. Édesanyám persze megvigasztalt, és később én is megértettem, hogy ez is része volt édesapám igazságért való harcának, de gyermekfejjel ezt nem tudtuk akkor felmérni – emlékezett vissza az apja hazatérése utáni időszakra. – Olyan megjegyzés is elhangzott egyszer egy diáktársam szájából, hogy börtönbe csak a rossz emberek kerülnek, amelynek tisztázása okozott némi fejtörést édesanyámnak. De az iskolában egyébként nem éreztették velem, hogy politikai fogoly gyermekeként más-

fajta bánásmód járna nekem – tette hozzá.

– Édesapánk fogsága idején édesanyánk hat és fél évig egyedül nevelte hat gyereket. Szerencsére a rokonság támogatott, és volt egy-két névtelenségbe burkolózó jótevőnk is. Mindeközben édesanyám védőnőként dolgozott egy orvosi rendelőben, ahol a megértő orvosnő elnézte, ha miattunk késett vagy haza kellett mennie. Nehéz idők voltak, de mi akkor ezt nem tudtuk még felfogni. Később éreztük át, hogy ez mekkora megpróbáltatás volt nemcsak apám számára – aki nem volt közöttünk –, hanem édesanyánknak is, aki egyedül nevelt bennünket.

Kommunizmusban magyar templomot épített

Bár annak idején egy rendelkezés értelmében a politikai foglyokat vissza kellett helyezni régi munkahelyükre, valamilyen módon ez a rendelkezés Dobri Jánosra nem vonatkozott. Amikor vizsgatért Kolozsvárra, a teológián azt mondták neki, hogy betöltötték az állását, és hogy rá nem vonatkozik ez a rendelkezés. A teológiáról elhurcolt lelkészt ez annyira bántotta, hogy soha többé nem lépte át az intézet kapuját.

– Édesapám egy ideig sehol nem kapott állást, aztán a postánál alkalmazták, ahonnan mindössze másfél hónap után – múltja miatt – elbocsátották. Ezután a kolozsvári Chimica vállalatnál dolgozott, 1965-től pedig az esperesi hivatal titkáráként. – Közben megtanulta a kárpitos mesterséget, díványokat, foteleket javított. Mi – a két fia – voltunk a két „szürkéje”, vagyis a szállítója. A püspökség két stráf szekerével fuvaroztuk a javítanivaló bú-

torokat, édesapánk pedig a zárt teraszunkon állította helyre őket – mesélte. Az esperesi hivatal titkáráként ebben az időszakban többször is végzett lelkészi szolgálatot 1969-ig, amikor meghívták lelképásztornak a kerekdombi gyülekezetbe, ahol 1985-ig szolgált – idézte fel azt az időszakot.

– Korához képest fiatalos lendülettel vágott bele a templomépítésbe, és mindvégig hihetetlen bátorság és kitartás jellemezte. Hitt abban, hogy templomot kell építenie a gyülekezetnek, és az sem törte meg, hogy hét éven keresztül folyamatosan visszadobták az építkezési tervet – emlékezett édesapja eltörlésére Dobri András. – 1970-től 1977-ig húzódtott a sziszifuszi próbálkozás az engedély beszerzésére, egyáltalán nem bizonyult könnyű feladatnak a kommunista rendszerben magyar templomot építeni. De édesapám a vizsgautasítást nem fogadta el, kitartóan próbálkozott mindaddig, amíg elérte a célját. Templomot és parókiát szeretett volna építeni, de csak a templomra adtak akkor engedélyt. Kitartóan és soha meg nem törve dolgozott, és ez a hozzáállás jellemezte egész életét. Fogolytársai sokszor hivatkoztak arra, hogy édesapám hihetetlen optimizmusa, hite és reménysége adott nekik erőt. Ugyanez adott neki erőt a templomépítés időszakában is, a kilátástalannak tűnő küzdelem idején – mesélt a templomépítésről a lelkész.

Zenészből lett lelkész

Három év alatt épült fel a templom köszönhetően annak is, hogy az akkori lelkes közösség az ügy mellé állt. Nemcsak a helyiek, de még a román nemzetiségűek is besegítettek, sőt más gyülekezetekből is érkezett közmunkázó segítség. – Nagy győzelemnek számított ez a kommunista időszakban, ezért ezekbe a falakba bele van építve kicsit a reménység és a győzelem érzése is. Tulajdonképpen az egyetlen olyan építkezési engedély volt 1989-ig, ami református templom felépítését hagyta jóvá – jegyezte meg. – A templom felszentelésekor, 1980-ban már két éve lelkész voltam Magyarfodorházán, egy Ko-

ROHONYI D. IVÁN FELVÉTELEI

Gyülekezetépítésre összpontosít a kerekdombi lelkész

lozsvártól 30 km-re fekvő faluban, így inkább csak vendégként voltam jelen az eseményen. 1978-ban, az egyetem befejezése után kezdtem ott szolgálni, így amikor édesapám 1985-ben nyugdíjba vonult, megvolt a hét év régiőségem ahhoz, hogy meghívható lelképásztor legyek. A templom elkészült ugyan 1980-ra, de a parókiát öt évvel később, 1985-től kezdték csak hozzáépíteni. Így amikor lelkészként Kolozsvárra kerültem, másfél évig feleségemmel és három gyerekemmel a szüleim Farkas utcai lakásában húzódtunk meg – mesélt arról, hogyan lépett apja nyomdokaiba.

Mivel édesapja soha nem javasolta a lelkészi hivatást gyermekeinek, édesanyja álma pedig az volt, hogy zenész fia legyen, Dobri Andrásban 18 éves koráig meg sem fogalmazódott a lelkészi hivatás iránti elkötelezettség. – Zeneiskolában végeztem, de akkor még elég homályos volt előttem a jövő. A zenét szerettem, de a gyakorláshoz nem volt türelmem. Mai napig megvan a zenéhez való kapcsolódásom, de a hivatásszerű zenéléshez hiányzott belőlem a szorgalom – mesélte. – Egykori tanárom, a szomszédban lakó Juhász István egy beszélgetés alkalmával vetette fel a lelkészi hivatás lehetőségét. Az igazság az, hogy addig eszem ágában se volt lelkésznek tanulni. De az elkövetkező nyáron megérlelődött bennem a döntés és szeptemberben felvételiztem is a teológiára – tette hozzá.

Az Apa árnyékából a nyomdokaiba

Édesapja nem terelte lelkészi pályára, de nagyon örült neki, hogy mellette döntött. Később jött rá, amikor 1985-ben átvette a stafétát, hogy nem lesz könnyű apja nyomdokaiba lépni. – Mindig felnéztem rá, és miután megértettem az életét, az '56-os forradalom életünkre gyakorolt hatását, templom- és gyülekezetépítő munkásságát, akkor döbbenem rá, hogy nagy feladatot vállaltam – jegyezte meg. – Szerintem azért is szavazott bizalmat

a gyülekezet nekem, mert édesapám neve, kitartása, jelleme ismert volt, és remélték, hogy a fia is tovább viszi az általa elkezdett munkát – fogalmazott.

– Édesapám megteremtette a körülményeket, felépült a templom, megalakult a gyülekezet, nekem pedig ezt a gyülekezetet kellett és kell pásztorolni a mai napig. Ebben próbálok helytállni, és úgy érzem, hogy jó a kapcsolat a gyülekezettel – mondta Dobri András. – A feleségem igazi társként segít, közgazdász végzettségének köszönhetően együtt tervezzük. A kivitelezéshez pedig kétségtelenül szükségem van az édesapám által belém nevelt makacsságra – tette hozzá. – A templomépítés követően most a gyülekezetépítésre összpontosítunk, ezzel is folytatva az édesapám munkáját. Nagy kihívást jelent a lelki építkezés, a gyülekezet összetartása, de lépést kell tartani a korrallal, meg kell tanulnunk új módszerekkel közösséget építeni, azokat is megszólítani, aki esetleg nem állnak olyan közel az egyházhoz. Úgy kell megtalálni a különböző korosztályokhoz igazodó módszereket, hogy közben Isten üzenetét is közvetítsük a gyülekezet felé – beszélt a lelkészi hivatás kihívásairól.

– A gyülekezetépítés mellett volt alkalom a tulajdonképpen építkezésre is, holland barátaink segítségével a parókia épületének kialakítottuk a manzárd részét. Gyülekezeti házat is vásároltunk Bogártelkén, ami szintén a szívem csücske. És közben sikerült egy segédlelkészi lakást is vásárolni – sorolta a megvalósításokat. – Az ifjúsági munkát se hanyagoltuk, sokat táboroztunk, különböző tevékenységeket szerveztünk. Talán a kezdetekkor könnyebb volt összetartani az ifjúságot, mert nem volt annyi kapcsolódási lehetőség, mint manapság. De ahogy az évek teltek, éreztem, hogy szükség van a változtatásra, ezért 2003-tól kezdődően rábíztam az ifjúsági munkát a segédlelkészre – összegezte Dobri András.

Ilyen erős lehetett Dobri János optimizmusa és konok kitartása...

Dobri János házasságkötése 1943-ban

Templomfelújítás Kolozsváron és Széken, iskolatatarozás Nagyenyeden

Visszakapott ingatlanokkal az erdélyi magyar közösség szolgálatában

NAGY-HINTÓS DIANA

– Az Erdélyi Református Egyházkerület (EREK) mely ingatlanjainban zajlanak felújítási munkálatok?

– Az Erdélyi Református Egyházkerület saját tulajdonában lévő épületei közül ebben az évben sikerült pályázati forrásból felújítani Kolozsváron a volt Kálvin utcai Szeretetházat, amely jelenleg a Református Kollégium Szakképzőjének ad helyet; folyamatban van a Bocskai téren az Erdélyi Református Múzeum és Gyűjtőlevéltár épületének felújítása és térkialakítása; a Magyar utca 1. szám alatti bérház front részének is egy részét felújítottuk; a Kolozsvári Polgármesteri Hivatal támogatásával sikerült a Farkas utcai kollégium egyik homlokzatát felújítani. Folyamatban van továbbá az idén visszakapott volt Eötvös (Konstanca) utca 1-3. szám alatt az Erdélyi Református Sajtóközpont kialakítása. Nagyenyeden a Bethlen Gábor Kollégium oktatáson kívüli részeit (dokumentációs könyvtár, múzeum stb.); Székelyudvarhelyen a Baczkamadarasi Kiss Gergely Kollégium épületét újítottuk; Sepsiszentgyörgyön a Református Székely Miko Kollégium elemi iskoláját teljesen újépítettük. Befejeződött a Király utcai Központi Hivatal felújítása is. Terveink között szerepel a Kolozsvári Református Kollégium óépületének teljes rehabilitációja; a volt Leányiskola (jelenleg Apáczai-líceum) bővítése; a Teológiai Intézet és a Bethlen Kata Diakóniai Központ épületének korszerűsítése, illetve más helységi ingatlanaink felújítása.

Tavasza elkészül a nagyenyedi kollégium és a széki templom

– Hogyan haladnak a munkálatok a Farkas utcai református templomban, a széki református műemlék templomban és a nagyenyedi Bethlen Gábor Református Kollégiumban?

– A Farkas utcai református templomban folyamatban van az oromfal megerősítése, a külső és belső falak javítása, a boltozatok repedéseinek és a tetőszerkezetnek a javítása, a cseréphéjazat cseréje. Folyik a kivitelezés során előkerült, művészettörténeti szempontból értékes elemek

dokumentálása és feltérképezése, az orgona, a halotti címerek restaurálása, a bútorzat tisztítása és restaurálása. A széki református templomban a kutatási és az előkészítési munkálatok gyakorlatilag 2004-ben kezdődtek. Ekkor készült el a telek geodéziai felmérése, egy kézi földmérés építészeti felmérés és egy tartószerkezeti elő-szakvélemény. A templom általános műszaki állapota már akkor nagyon rossz volt: főként a falak és a szentély-boltozatok repedezettsége volt aggasztó (az 1960-as években véghezvitt nagymérvű megerősítési munkálatok ellenére), és a fedélszerkezet állapota sem volt kielégítő. Ugyanakkor az épület nagyszámú, egyedi művészeti értéket tartalmaz: szerkezeti és díszítő faragott kőelemeket, már feltárt (de csak részben konzervált), és még fel nem tárt nagy felületű falképeket, faragott (és korábban festett) faelemeket. Mind az építészeti, mind pedig az épületgépészeti elemek előregedtek. Egyértelmű volt tehát, hogy csak átfogó helyreállítás, felújítás, tartószerkezeti megerősítés keretében őrizhető meg a templomban fellelhető évszázados értékek. Mivel a több millió eurós költséget egy mégoly erős református közösség, mint a széki, sem vállalhatta, 2008-ban döntés született arról, hogy a Széki Református Egyházközösség pályázatot nyújt be a Regionális Operatív Program 5.1.-es tengelyére a projekt finanszírozása céljából. A kivitelezés 2013-ban kezdődött el, és a tervek szerint 2015. márciusban ér véget. Mostanra a munkálatok több mint a 85%-a készült el. Az Erdélyi Református Egyházkerület 2006-tól kezdve tevékenykedik a Nagyenyedi Református Kollégium épületeinek feljavításán. Már 2006-ban nekiláttunk elkészíteni egy megvalósíthatósági tanulmányt, hogy legyünk felkészülve a Románia EU-csatlakozása utáni támogatások lehívására. Sajnos, ez az erőfeszítés részleges sikert eredményezett, mert 2008 februárjában a román kormány megváltoztatta a megvalósíthatósági tanulmány kerettartalmát, ezért sokkal több információra volt szükségünk, mind amennyi akkor a rendelkezésünkre állt. 2008-ban a Nagyenyedi Polgármesteri Hivatallal 12 éves haszonbérleti szerződést kötöttünk azzal a feltétellel, hogy pályázatot nyújta-

BETHLENGABOR.RO

Tatarozás előtt, tatarozás után – ballagás idén nyáron Nagyenyeden

nak be az Európai Strukturális Alaphoz az iskola felújítása céljából. A nagyenyedi önkormányzat a 6,5 millió euróra felbecsült munkálatok 2%-nak a fedezését vállalta, ez jelenti a pályázati önrészt. A tervező csoport 2008. január 26-án leadta a 600 oldalból és közel 200 darab műszaki rajzból álló dokumentációt. A nagyenyedi önkormányzat elismerését fejezte ki a megszületett munka eredményét látva, és meg is szavazta a 2% önerőt a következő tanácsülésen. Nagy nehézségek árán, de végül sikerült leadnunk a pályázatot 2009. július végén. Ezután következett a pályázati kiértékelés. A kiértékelés folyamán kért információkat mindig határidőre szolgáltattunk. A pályázatot nyertesnek nyilvánították, és az önkormányzattal aláírták a támogatási szerződést. Közben elkészült a teljes kivitelezési terv. Jelenleg folyik a kivitelezési munka, amit nagy nehezen 2012 júliusában tudtak csak elkezdni. Az EU-s finanszírozási alaphoz történő munkálatok az ütemtervhez képest késésben vannak, de sikerült 10 hónap hosszabbítást eszközölni. A késés fő oka előre nem látható problémákból adódott. A kivitelezés jelenleg 72%-nál tart, a munkálatok befejezése 2015. február végén esedékes.

Tervek 2020-ig

– A 2014–2020-as uniós költségvetési ciklus finanszírozási forrásaiból milyen munkálatokat lehetne elvégezni?

– A következő finanszírozási ciklus forrásainak felhasználásával szeretnénk több műemlék templomunkat felújítani. Reménykedünk, hogy sikerül tartós bérszerződést kötnünk a kolozsvári és a marosvásárhelyi polgármesteri hivatallal, így ugyancsak uniós forrásból újulhatna és bővíthetne a Kolozsvári Református Kollégium Ókollégiuma, a régi Leányiskola (jelenleg Apáczai-líceum) épülete, ill. a marosvásárhelyi kollégium épülete.

– Az egyházi ingatlanok felújítása akár véget nem érő folyamattal is tűnhet a laikus számára. Mégis, melyek az elkövetkező 4-5 év legégetőbb problémái?

– Az Erdélyi Református Egyház a visszakapott ingatlanokból soha sem akart és nem is akar üzérkedni vagy hasznot hajtani. Jelenleg, sajnos, pénzügyi lehetőségeink nagy részét az emésztjük fel, hogy az egyháznak visszaszolgáltató ingatlanokat oly mértékben rakjuk rendbe, hogy azok az erdélyi közösség szolgálatába állíthatóak legyenek. A visszaigényelt és vissza nem kapott épületek sora pedig még mindig nagyon hosszú.

Gondoskodással kezdődik a tulajdonos szerepe

– Hogyan látja a műemlék-tulajdonosok szerepét és helyét a mostani lehetőségek és kötelezettségek között?

– Az első lépés a tulajdonos pontos ismerete. Az alapismertetekhez a családban vagy az iskolában kellene hozzájutni. Ameddig az épített környezet védelem oktatással el nem érhető, az írott és elektronikus sajtó figyelemfelkeltése szükséges. Tudnunk kell, mikor épült a tulajdonunk? Mi volt az eredeti funkciója? Mit tartunk értékesnek és mit értéktelenné? Ezen kérdések feltételek a valóságban is kötelező módon végig kell járnunk az épületet, megnéznünk az előbb felsorolt állapotát. A következő fejezetben pedig kivonatoljuk a problémákat. Mit akarunk ezzel a tulajdonnal kezdeni? A régi/új rendeltetésnek melyek az igényei? (Túl nagy a gázszámla, hamar kihül a lakás, vagy fűtetlen a templom, nincs megfelelő világítás, nincs bevezetve a víz, nincs fürdőszoba, kevés a természetes fény stb.) Ezen igények kielégítése mennyire kompatibilis az értékekkel? Megengedhető-e az igényelt változtatások? Az épületek szemügyre vétele a padláson kezdődik,

ahol a következőkre kell odafigyelni: átlátunk-e a héjazaton? Mert ahol besüt a nap, ott becsorog az eső is. Ha pedig víz jut az épületbe, a faelemek gombásodnak, korhadnak, tönkremegy a vakolat és a festés. Jó, ha esőben vagy hóvihár után is fellátogatunk a padlásra. Ha ez a helyiség tiszta, akkor a legkisebb vízszivárgást is azonnal észrevehetjük. Sok esetben a tulajdonos éveken át fel sem megy a padlásra, és roppant meglepődik, sőt undorodik az állattetemek, guanó és szétkorhadott tetőszerkezeti elemek látán. A tervezés olyan folyamat, amelynek révén pontos ismereteket szerzünk az épület állagáról, az elvégzendő munkálatok szükségességéről. Egyúttal gátat szabunk a kivitelező nyereszkedési kedve által meghatározott átgondolatlan megoldásoknak, amelyek 10-30%-kal megemmelhetik a beruházás költségeit. Hosszú távon negatív következményei lesznek a kivitelező rögtönzött megoldásainak, az inkompatibilis anyagok és technológiák használatának. Az önkormányzati alkalmazott vagy a felkért tervező kötelessége felvilágosítani a beruházó tulajdonost a beavatkozás lépéseiről, azok várható időtartamáról, és Ariadné fonalaként átvezetni a bürokrácia útvesztőin. Ennek ára van, és ellenőrizhetővé, számon kérhetővé akkor válik, ha szerződésben vállalt kötelezettségek terhelik/segítik mindkét felet. Ami a kivitelezést illeti, a modern anyagok és technológiák lehetnek jók történeti épületek esetében, de nem jelentik az egyedüli üdvözítő megoldást. Szükség van a történeti szerkezetek ismeretére, megértésére, és olyan szakmunkásokra, akik mind történeti anyagok, mind pedig a technológiák ismerői és alkalmazói. A történeti anyag és koncepció megőrzendők, műszaki szempontból is, nemcsak történeti szempontból lehetnek értékesebbek, mint a jelenlegiek. További bonyolító tényező a finanszírozás egységességének és folytonosságának hiánya.

BALAZS BENCE

Restaurálják az orgonát és a halotti címereket is a Farkas utcában

ITT A KARÁCSONYI KEHELY

■ Megjelent a Kolozsvári Református Egyházmegye lapja, a Kehely idei 3. száma. A tartalomból: *Csak az állatok karácsonya?* (Adorjáni László írása); *Megalakult a kolozsvári IKE* (Batiz Zsolt); *Angyalok másképpen* (Balogh Gyöngyi); *Advent és karácsony: az Úr eljövételének és megérkezésének ünnepköre* (Tunyogi Lehel rovata), *Tanulj, hogy taníthass!* – Erdélyi Tünde Lengyel dr. Püsök Saroltával, az egyházmegye nőszövetségének alelnökével beszélget; *Dupla Káté* (Farkas László).

HAJLÉKTALAN KÓRUS

■ A Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet hallgatóinak és a Kolozsvár-Törökvágási Református Egyházközség diakóniai csoportjának (Hajléktalan Misszió) közös szervezésében december 7-én hajléktalan testvéreink adventi műsorára került sor a délelőtti istentisztelet keretén belül a törökvágási templomban.

IFI MIKULÁS

■ A Kolozsvár-kerekedombi és törökvágási egyházközségek ifjúsági csoportjai december 6-7-én Bogártelkén Mikulás-kiránduláson vettek részt. Nagy-Zsoldos Eszter és Nagy István gyakornokok vezetésével hitépítő kirándulásra került sor.

HAJLÉKTALAN MISSZIÓ

■ A Hajléktalan Misszió és a Kolozsvári Református Egyházmegyébe bekebelezett 15 egyházközség adományként december 15-én 58 hajléktalan kapott élelmiszercsomagot. A csomag elkészítését és a Hajléktalan Misszió további munkáját az Erdélyi Református Egyházkerület is támogatja pénzádománnyal.

KISZT

■ A nosztalgia jegyében került sor november 22-én a XIV. Kolozsvári Ifisek Színjátékos Találkozójára (KISZT) a kolozsmonostori református templomban. 2015-ben a közönségdíjat nyert Kolozsvár-belvárosi ifi szervezi a XV. KISZT-et.

HARANGSZENTELÉS MAGYARPALATKÁN

■ Magyarpalatkán november 9-én került sor az új harang ünnepélyes átadására. Az 1650-ből származó, tavaly megrepedt kisharang helyett a gyülekezet közadakozásból új harangot készíttetett. Igét hirdetett Ft. Kató Béla püspök. Cseh Zoltán helybéli lelképásztor ismertette a harang elkészítésének történetét.

SZÁZÉVES A TEMPLOM KOLOZSKARÁBAN

■ Hálaadó istentisztelet október 26-án ünnepelte a kolozskari egyházközség temploma építésének 100. évfordulóját. Az ünnepségen részt vettek a bodrogi és kolozsi testvérgyülekezetek tagjai is. A teljesen felújított templomban Ft. Kató Béla püspök hirdetett igét. Sikó Csaba helybéli lelképásztor ismertette a gyülekezet történetét és a felújítási munka részleteit.

Jagamas-díj a Pata utcai gyülekezet kántorának

■ Jagamas János-díjjal tüntette ki a Romániai Magyar Dalosszövetség Demeter Vincze András, a Kolozsvár-Ujalsóvárosi Egyházközség kántor-karnagyát. A díjátadásra 2014. november 29-én került sor, a Dalosszövetség újjáalakulásának 20. évfordulója alkalmából szervezett ünnepségen.

A kitüntetettet Potyó István méltatta: Demeter Vincze András zenei pályája mondhatni születése előtt kezdődött, mert olyan családban nevelkedett, ahol a hangszeren való játszás majdnem mindennapi gyakorlat volt. A kolozsvári zenelíceumban érettségizett, majd a zeneakadémia karmesteri szakán szerzett mesteri oklevelet. Ezt követően két évig egykori iskolájában tanárként tevékenykedett, ahol kórust, kamarazenét és zeneelméleti tantárgyakat tanított. Tehetségének és kiváló karmesteri kvalitásainak köszönhetően megbízták a Diákművelődési ház Intermezzo kórusának vezetésével, később énekkart alapított Melodeus néven, olyan művek megszólaltatását tűzte ki célul, amelyek ritkán vagy egyáltalán nem hallhat az erdélyi közönség.

Demeter Vincze András 2011 októberétől az Újalsóvárosi Református Egyházközség kántor-karnagya. Háromévesnyi szolgálata alatt kiváló szaktudásról, igényességről, alaposágról tett bizonyosságot, mely a gyülekezeti éneklés és karvezetés terén is megmutatkozott. Egyházközségünk énekkara dinamikus fejlődésen ment át, a színvonal emelése, a számbeli gyarapodás, fiatalítás, valamint a repertoár minőségi gazdagítása mind az ő érdeme. Karvezetőként fontos feladatának tekintette, hogy az énekléssel a gondolatokat nemes és felemelő dolgok felé terelje, és felébressze a lélekben az Isten iránti áhítatot, alázatot és hűséget. Személyében egyházközségünk olyan lélekkel gazdagodott, aki Isten dicsőségének szolgálatát nagy lelkesedéssel, örömmel és odaadással végzi.

Vajda I. Gellért
újalsóvárosi beosztott
lelképásztor

Demeter Vincze András zeneművelő családba született

Ördöngösfüzes, a Várom az Urat Adventi Keresztyén Zenefesztivál különlegessége

Ördöngösfüzesre nem főút vezet. A kultúrotthonban nem lehet levenni a kabátot, annyira hideg van. A rendezvényre nem jön el egy együttes, úszott egy órányi program. De Ördöngösfüzes az, ahol bármikor szívesen fogadnak, ha zenefesztivált szeretnél szervezni. Itt megtelik a kultúrotthon, még ha dideregni is kell. Ördöngösfüzesen kínálnak ingyen teával, kávéval és szendvicssel, és végtelen szeretettel fordulnak feléd.

NAGY KINGA

Számunkra, kolozsvári lakosoknak, egyetemistáknak természetesen, hogy rendezvények szárai zajlanak körülöttünk. Az is szinte magától értetődő, hogy ha advent van, akkor a Várom az Urat Adventi Keresztyén Zenefesztivált (VAU) az Erdélyi Ifjúsági Keresztyén Egyesület Kolozsváron szervezi. Idén azonban kicsit másképp alakult ez, hiszen kisebb problémák miatt és abból a megfontolásból is, hogy mindenkihez közelebb vigyük a rendezvényt, négy helyszínre tervezték ezt, advent

egy-egy hétvégén. A harmadik hétfője kicsit külön volt a többiek között. Ördöngösfüzeset nem lehet egy kategóriába sorolni Székelyudvarhelyel, Sepsiszentgyörggyel vagy Kolozsvárral sem. Már csak azért nem, mert – a Dési Református Egyházmegye részeként – a szöványgyülekezetek életét éli. Ami azt jelenti számunkra, hogy kevesen vannak, elszórtan, nehéz őket összeszedni rendezvényeken, nem töltik meg a tereket, és megannyi elképzelt probléma. Azonban nekik, a dési egyházmegyében élőknek ez sokkal inkább azt jelenti, hogy mindenk

ellenére tenni kell. És főleg tenni kell az ifjúsáért és az ifjúsággal. Ennek tudatában már nem is olyan meglepő, amikor megtudom, hogy a Várom az Urat zenefesztivál szervezését ők nem idén vállalták először, hanem ez már hétéves hagyomány.

Mindez a fiatalok igénye volt. Szükségét érezték annak, hogy gyülekezetükben történjen valami. És akkor töretlen erővel munkálkodtak azon, hogy az adventi zenefesztivált megszervezhessék. És azóta sem lankadtak, idén is az ifisek és konfirmandusok vállalták a munka oroszlánrészét, ha pedig ők ezt szívvel-lélekkel szeretik csinálni, akkor ez mindig jó hatással lesz a szervezésre, rendezvényre egyaránt, mondja Sükösd Sándor, az ördöngösfüzesi lelkész.

Tordai Árpád, az egyházmegye ifjúsági előadója, a rendez-

vény társszervezője úgy látja, a kis közösségek áldása, hogy egy-egy rendezvény hatalmas erőt adhat.

A közel nyolcvan fiatalból, aki az adventre való felkészüléskor koncertet hallgatni gyűlt össze a falu kultúrotthonában, könnyen alakul ki közösség, és a rendezvény maga is sokkal könnyebben lesz bensőséges, meg-hitt.

– Biztos, hogy az ifjúságot rengeteg más minden érdekli, de érdekes az, hogy ezek a fiatalok már nem csak azért gyűlnek össze, mert Várom az Urat van a környéken, hanem azért, mert ezek a rendezvények kezdik összekovácsolni őket, még akkor is, ha lazább értelemben vett közösséggé. Nagyon sokan eljönnek azért, mert érzik, hogy ennek a nagy közösségnek kezdenek részeseivé válni. Ez nagyon fontos – vallja.

Hatalmas erőt adhat egy-egy rendezvény a kis közösségekben